

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2023. gada 4. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju tiesību aizsardzība – Direktīva 93/13/EEK – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Par izpildu dokumentu uzskatāma aizdevuma līguma piespiedu izpildes procedūra – Iebildumi pret izpildi – Negodīgu noteikumu pārbaude – Efektivitātes princips – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru izpildes tiesai nav atļauts noteikuma iespējamo negodīgumu pārbaudīt pēc termiņa patērētāja iebildumu sniegšanai – Parastā kārtībā celta prasība, kam nav noilguma un kas ļauj tiesai, kura izskata lietu pēc būtības, veikt šādu pārbaudi un izdot rīkojumu par piespiedu izpildes apturēšanu – Nosacījumi, ar kuriem Savienības tiesībās paredzēto tiesību īstenošana netiek padarīta praktiski neiespējama vai pārmērīgi grūta – Prasība par drošības naudu, kas jāmaksā patērētājam, lai apturētu izpildes procedūru

Lietā C-200/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2021. gada 25. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 31. martā, tiesvedībā

TU,

SU

pret

BRD Groupe Soci t  G n rale SA,

Next Capital Solutions Ltd,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*] (referents) un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *BRD Groupe Société Générale SA* vārdā – *M. Avram, avokatā,*
- Spānijas valdības vārdā – *M. J. Ruiz Sánchez, pārstāve,*
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri, pārstāve, kurai palīdz G. Greco, avvocato dello Stato,*
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Carpus Carcea un N. Ruiz García, pārstāvji,*

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvu 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp TU un SU, no vienas puses, un *BRD Groupe Société Générale SA* (turpmāk tekstā – “*BRD*”) un *Next Capital Solutions Ltd* (turpmāk tekstā – “*NCS*”), no otras puses, par iebildumiem pret atmaksāšanas pienākuma, kas izriet no aizdevuma līguma, kas noslēgts starp TU un SU, no vienas puses, un *BRD*, no otras puses, piespiedu izpildi, jo *BRD* parāds vēlāk tika cedēts *NCS*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 93/13 divdesmit ceturtajā apsvērumā ir noteikts, ka “dalībvalstu tiesām un administratīvām iestādēm jābūt to rīcībā adekvātiem un efektīviem līdzekļiem, lai novērstu tālāku negodīgu noteikumu piemērošanu patērētāju līgumos”.
- 4 Šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir noteikts:
“Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un ka līgums ar tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem.”
- 5 Minētās direktīvas 7. panta 1. punktā ir paredzēts:
“Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.”

Rumānijas tiesības

- 6 *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă* (Likums Nr. 134/2010 par Civilprocesa kodeksu), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “Civilprocesa kodekss”), 638. panta 1. punkta 4. apakšpunktā ir noteikts:

“Izpildu dokumenti ir arī šādi dokumenti un tie var tikt izpildīti piespiedu kārtā:

[..]

4. parāda instrumenti vai citi dokumenti, kuri saskaņā ar likumu ir izpildāmi.”

- 7 Kā noteikts Civilprocesa kodeksa 638. panta 2. punktā:

“Pieteikums apturēt 1. punkta 2. un 4. apakšpunktā paredzēto dokumentu izpildi var tikt iesniegts arī saistībā ar tādu prasību pēc būtības, kuras priekšmets ir to atcelšana. Pēc analogijas piemēro 719. panta normas.”

- 8 Civilprocesa kodeksa 713. panta 2. punktā ir paredzēts:

“Ja piespiedu izpildi veic, pamatojoties uz izpildu dokumentu, kas nav tiesas nolēmums, iebildumus var pamatot ar faktiskiem vai tiesiskiem apstākļiem, kas attiecas uz izpildu dokumentā minētajām tiesībām pēc būtības, vienīgi tad, ja likumā nav paredzēts konkrēts procesuāls tiesiskās aizsardzības līdzeklis šāda izpildes dokumenta atcelšanai.”

- 9 Civilprocesa likuma 715. panta 1. punkta 3. apakšpunktā ir noteikts:

“Ja vien likumā nav noteikts citādi, iebildumus pret piespiedu izpildi var iesniegt piecpadsmit dienu laikā, skaitot no dienas, kad:

[..]

3. parādnieks, kurš apstrīd pašu izpildi, ir saņēmis lēmumu, ar ko atļauj izpildi vai rīkojumu, vai no dienas, kad viņš ir uzzinājis par pirmo izpildes aktu, ja viņš nav saņēmis ne lēmumu, ar ko atļauj izpildi, ne rīkojumu, vai ja izpilde ir veikta bez rīkojuma.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 10 2007. gada oktobrī TU un SU noslēdza aizdevuma līgumu ar *BRD* (turpmāk tekstā – “attiecīgais aizdevuma līgums”). 2009. gada jūnijā *BRD* no šī līguma izrietošo prasījumu cedēja *IFN Next Capital Finance SA*, kura tā paša gada augustā šo prasījumu cedēja *NCS*.
- 11 *NCS* 2015. gada 23. februārī vērsās pie tiesu izpildītāja, lai panāktu minētā prasījuma piespiedu piedziņu no TU, pamatojoties uz attiecīgo aizdevuma līgumu, kas saskaņā ar Rumānijas tiesībām ir izpildu dokuments. Šajā kontekstā tiesu izpildītājs izdeva rīkojumu TU samaksāt atlikušās attiecīgajā aizdevuma līgumā noteiktās parāda summas, kā arī segt piespiedu izpildes izmaksas. Tajā pašā dienā tiesu izpildītājs izdeva rīkojumu apķīlāt finanšu aktīvus TU kontos vairākās bankās. Šie dažādie piespiedu izpildes akti attiecīgajai personai tika paziņoti 2015. gada 2. martā.

- 12 Ar 2015. gada 6. marta dokumentu tiesu izpildītājs ar TU darba devēja starpniecību apķīlāja viņa algu. Šis pasākums TU tika paziņots 2015. gada 13. martā.
- 13 2015. gada 17. martā TU pieprasītās summas apstrīdēja pie tiesu izpildītāja un pēc tam 2015. gada 5. augustā lūdza noteikt atmaksas grafiku uz sešiem mēnešiem. Vēlāk – 2016. gada 25. maijā – tiesu izpildītājs no jauna izdeva rīkojumu konfiscēt daļu no TU algas.
- 14 2018. gada 6. decembrī tiesu izpildītājs izdeva jaunu rīkojumu samaksāt atlikušās summas, kas pienācās NCS un kam pieskaitīti izdevumi saistībā ar izpildi, kuru nesamaksāšanas gadījumā tiktu apķīlātas TU piederošās domājamās daļas no nekustamā īpašuma, kas atrodas Bukarestē (Rumānija).
- 15 2018. gada 28. decembrī TU cēla iebildumus pret šo piespiedu izpildi *Judecătoria sectorului 1 București* (Bukarestes 1. rajona pirmās instances tiesa, Rumānija), atsaucoties uz tiesību pieprasīt piespiedu izpildi noilgumu. Ar 2019. gada 18. aprīlī pasludinātu galīgo spriedumu šī tiesa atzina, ka iebildumi pret izpildi ir iesniegti novēloti.
- 16 2020. gada 17. februārī TU un SU vērsās minētajā tiesā ar jauniem iebildumiem pret piespiedu izpildi, apgalvojot, ka ir negodīgi divi attiecīgā aizdevuma līguma noteikumi par komisijas maksu saistībā ar aizdevuma lietas sākšanu un ikmēneša komisijas maksu par kredīta apkalpošanu un administrēšanu iekasēšanu. Ar prasību TU un SU lūdza atcelt arī piespiedu izpildes aktus un atmaksāt summas, ko NCS nepamatoti saņēma šo noteikumu negodīguma dēļ.
- 17 Šo jauno iebildumu pamatojumam TU un SU atsaucās uz 2019. gada 6. novembra rīkojumu *BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București* un *Secapital* (C-75/19, nav publicēts, EU:C:2019:950), kurā Tiesa nosprieda, ka Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā Civilprocesa kodeksa 713. panta 2. punkts, saskaņā ar ko patērētājs, pret kuru ir uzsākta piespiedu izpildes procedūra, vairs nevar – pārsniedzot piecpadsmit dienu termiņu no šīs procedūras pirmo aktu paziņošanas – atsaukties uz negodīgiem noteikumiem līgumā, kura piespiedu izpilde tiek turpināta, pat ja šim patērētājam atbilstoši valsts tiesībām ir iespēja tiesā celt prasību konstatēt tādu negodīgu noteikumu esamību, kuras īstenošanai nav piemērojams noilgums, savukārt risinājums saistībā ar šīs prasības izskatīšanu neietekmē piespiedu izpildes procedūras iznākumu, kas patērētājam var būt saistošs pirms tiek izskatīta prasība konstatēt negodīgu noteikumu esamību.
- 18 Ar 2020. gada 3. jūlija spriedumu *Judecătoria sectorului 1 București* (Bukarestes 1. rajona pirmās instances tiesa) apmierināja BRD un NCS izvirzīto iebildi par šo iebildumu novēloto iesniegšanu. Šī tiesa uzskata, ka, lai gan 2019. gada 6. novembra rīkojumā *BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București* un *Secapital* (C-75/19, nav publicēts, EU:C:2019:950) Tiesa ir nospriedusi, ka patērētājam ir jābūt iespējai atsaukties uz līguma noteikumu negodīgumu, ceļot iebildumus pret attiecīgā līguma piespiedu izpildi, tomēr šīs tiesības nevar tikt lietderīgi īstenotas jebkurā brīdī, neievērojot šajā ziņā likumā noteiktos termiņus.
- 19 TU un SU par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā – *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija), lai tā grozītu pirmās instances tiesas nolēmumu, kura apmierināja iebildi par minēto iebildumu novēloto iesniegšanu, jo *Judecătoria sectorului 1 București* (Bukarestes 1. rajona pirmās instances tiesa) pamatojumā esot pieļautas tiesību kļūdas.

- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka tās izskatāmā lieta un lieta, kurā izdots 2019. gada 6. novembra rīkojums *BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București* un *Secapital* (C-75/19, nav publicēts, EU:C:2019:950), ir līdzīgas. Tomēr tā vēlas noskaidrot, vai no šī rīkojuma izrietošo atziņu var ietekmēt apstākļi, ka tiesai, kurā patērētājs eventuāli cēlis prasību parastā kārtībā, ir tiesības apturēt līguma piespiedu izpildi līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par šo prasību, kā tas izriet no Civilprocesa kodeksa 638. panta 2. punkta.
- 21 Turklāt gadījumā, ja tas tā nebūtu un ja valsts tiesību normas par piespiedu izpildi nebūtu iespējams interpretēt Savienības tiesībām atbilstošā veidā, ļaujot patērētājam celt iebildumus pret līguma piespiedu izpildi pēc piecpadsmit dienu termiņa beigām, ja tas atsaucas uz attiecīgā līguma noteikumu negodīgumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kādus secinājumus tai būtu no tā jāizdara.
- 22 Šādos apstākļos *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīva 93/13 nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā tiesību norma, kas izriet no [...] Civilprocesa kodeksa [...] 712. un nākamajiem pantiem, kuros ir paredzēts 15 dienu termiņš, kurā parādnieks, izvirzot iebildumus par piespiedu izpildi, var atsaukties uz [līguma, kas ir uzskatāms par] izpildes dokumentu, noteikuma negodīgumu, ja tādas prasības celšanai tiesā, ar kuru lūdz konstatēt negodīgu noteikumu esamību [līgumā, kas ir uzskatāms par] izpildes dokumentu, nav piemērojami nekādi termiņi un minētajā tiesvedībā parādniekam ir paredzēta iespēja lūgt apturēt [izpildu dokumenta] piespiedu izpildi saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 638. panta 2. punktu?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 23 Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, ar ko izpildes tiesai – kurā pēc šajā tiesību normā noteiktā piecpadsmit dienu termiņa ir celti iebildumi pret tāda līguma piespiedu izpildi, kas noslēgts starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju un uzskatāms par izpildu dokumentu, – nav atļauts pēc savas ierosmes vai pēc patērētāja lūguma izvērtēt šī līguma noteikumu negodīgumu, lai gan šis patērētājs tostarp var celt prasību pēc būtības, kas viņam ļauj lūgt tiesu, kurā celta šī prasība, veikt šādu pārbaudi un izdot rīkojumu par piespiedu izpildes apturēšanu līdz minētās prasības, kas celta saskaņā ar citu valsts tiesību normu, izskatīšanas iznākumam.
- 24 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar Direktīvu 93/13 ieviestā aizsardzības sistēma ir balstīta uz domu, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir vājākā pozīcijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan uz informētības līmeni (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Ņemot vērā šādu vājāku pozīciju, šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka negodīgi noteikumi patērētājiem nav saistoši. Tā ir imperatīva norma, kas vērsta uz to, lai formālo līdzsvaru, kāds līgumā nodibināts starp līgumslēdzēju pušu tiesībām un pienākumiem, aizstātu ar patiesu līdzsvaru, kas var atjaunot minēto pušu vienlīdzību (skat. it īpaši spriedumus, 2016. gada 21. decembris, *Gutiérrez Naranjo* u.c., C-154/15, C-307/15 un C-308/15, EU:C:2016:980, 53. un 55. punkts, kā arī 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 41. punkts).

- 26 Šajā ziņā Tiesa jau vairākkārt ir nospriedusi, ka valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jāvērtē Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā ietilpstoša līguma noteikuma ļaunprātīgais raksturs un, to darot, ir jāizlīdzina starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju pastāvošā nelīdzsvarotība, ja tās rīcībā ir vajadzīgais tiesiskais un faktiskais pamatojums (spriedumi, 2013. gada 14. marts, *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 46. punkts un tajā minētā judikatūra; 2016. gada 21. decembris, *Gutiérrez Naranjo* u.c., C-154/15, C-307/15 un C-308/15, EU:C:2016:980, 58. punkts, kā arī 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 43. punkts).
- 27 Turklāt Direktīvā 93/13, kā izriet no tās 7. panta 1. punkta, lasot to kopā ar tās divdesmit ceturto apsvērumu, dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt adekvātus un efektīvus līdzekļus, lai izbeigtu negodīgu noteikumu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos (spriedums, 2019. gada 26. jūnijs, *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Kaut arī Tiesa jau vairākkārt, ievērojot Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkta un 7. panta 1. punkta prasības, ir noteikusi, kādā veidā valsts tiesām ir jānodrošina patērētāju tiesību aizsardzība atbilstoši šai direktīvai, tomēr principā Savienības tiesībās nav saskaņotas procedūras, ko piemēro līguma noteikumu iespējami negodīgā rakstura pārbaudei, un līdz ar to tās izriet no dalībvalsts iekšējās tiesību sistēmas – tomēr ar nosacījumu, ka tās nedrīkst būt mazāk labvēlīgas par noteikumiem, kas reglamentē valsts tiesībām pakļautas līdzīgas situācijas (līdzvērtības princips), un nedrīkst padarīt neiespējamu vai pārmērīgi grūtu patērētājiem Savienības tiesībās piešķirto tiesību īstenošanu (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 26. jūnijs, *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, 45. un 46. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 29 Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka dalībvalstu pienākums nodrošināt to tiesību efektivitāti, kuras attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, it īpaši attiecībā uz tiesībām, kādas izriet no Direktīvas 93/13, ietver prasību par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas ir nostiprināta šīs direktīvas 7. panta 1. punktā un ir paredzēta arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā un kas tostarp attiecas uz procesuālo noteikumu definēšanu par prasībām tiesā, kas pamatotas ar šādām tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 10. jūnijs, *BNP Paribas Personal Finance*, no C-776/19 līdz C-782/19, EU:C:2021:470, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Šajā ziņā Tiesa jau ir konstatējusi, ka gadījumā, kad piespiedu piedziņas procedūra tiek pabeigta pirms ir pasludināts tiesas, kas lietu izskata pēc būtības, nolēmums, ar kuru atzīts šis piespiedu izpildes pamatā esošā līguma noteikuma negodīgums un tādējādi šīs procedūras spēkā neesamība, šis nolēmums ļautu nodrošināt minētajam patērētājam vienīgi vēlāku aizsardzību un vienīgi zaudējumu atlīdzinājuma veidā, kas būtu nepilnīgs un nepietiekams un, pretēji Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktā paredzētajam, nebūtu nedz pienācīgs, nedz efektīvs līdzeklis, lai novērstu šāda noteikuma izmantošanu (rikojums, 2019. gada 6. novembris, *BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București* un *Secapital*, C-75/19, nav publicēts, EU:C:2019:950, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Tātad 2019. gada 6. novembra rikoja *BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București* un *Secapital* (C-75/19, nav publicēts, EU:C:2019:950) 34. punktā, uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa, Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, saskaņā ar kuru patērētājam, kas ir noslēdzis aizdevuma līgumu ar kredītiestādi un pret ko šis pārdevējs vai piegādātājs ir uzsācis piespiedu izpildes procedūru, nav atļauts – ja ir pagājis piecpadsmit dienu termiņš no šīs procedūras pirmo dokumentu paziņošanas – atsaukties uz negodīgu noteikumu esamību, lai iebilstu pret minēto procedūru, pat ja šim patērētājam atbilstoši valsts tiesībām ir iespēja tiesā celt prasību konstatēt negodīgu

noteikumu esamību; šīs prasības celšanai nav noteikts nekāds termiņš, bet šīs prasības izskatīšanas risinājums neietekmē piespiedu izpildes procedūras risinājumu, kurš patērētājam var būt saistošs pirms prasības konstatēt negodīgu noteikumu esamību izskatīšanas iznākuma.

- 32 Tomēr iesniedzējtiesa jautā, vai šī interpretācija ir spēkā arī gadījumā, ja tiesai, kas izskata prasību pēc būtības, ir jurisdikcija apturēt piespiedu izpildi.
- 33 Šajā ziņā jākonstatē, ka iespēja patērētājam tiesā, kas izskata lietu pēc būtības, parastā kārtībā celt prasību, lai tiktu pārbaudīts līguma, kura piespiedu izpilde tiek turpināta, noteikumu iespējami negodīgais raksturs, ar ko viņš var panākt, lai tiesa aptur šo izpildi, principā var novērst risku, ka piespiedu izpildes procedūra tiks pabeigta pirms prasības par negodīgu noteikumu esamības konstatēšanu izskatīšanas iznākuma.
- 34 Tomēr ir jānorāda, ka pēc lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas Tiesa pasludināja 2022. gada 17. maija spriedumu *Impuls Leasing România* (C-725/19, EU:C:2022:396). Šī sprieduma 60. punktā tā ir nospriedusi, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar ko izpildes tiesai, kurā celti iebildumi pret piespiedu izpildi, pēc savas ierosmes vai pēc patērētāja lūguma nav atļauts pārbaudīt starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju noslēgta līguma, kas uzskatāms par izpildu dokumentu, noteikumu negodīgumu, jo lietu pēc būtības izskatošā tiesa – kurā parastajā kārtībā var tikt celta atsevišķa prasība, lai pārbaudītu šāda līguma noteikumu eventuālu negodīgumu, – apturēt izpildes procedūru, līdz tā pieņem nolēmumu pēc būtības, var vienīgi tad, ja tiek sniegts tāda apmēra nodrošinājums, kas var atturēt patērētāju no šādas prasības celšanas vai uzturēšanas.
- 35 Iztaujāta par šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu uzturēšanu spēkā, ievērojot šo spriedumu, iesniedzējtiesa norādīja, ka tajā ir ietverta atbilde uz līdzīgu jautājumu par identisku tiesību problēmu.
- 36 Protams, pamatlietā, kurā pasludināts 2022. gada 17. maija spriedums *Impuls Leasing România* (C-725/19, EU:C:2022:396), tiesai, kurā tika celti iebildumi pret piespiedu izpildi, nebija iespējas pārbaudīt līguma, kas ir šīs izpildes pamatā, noteikumu eventuālo negodīgumu, lai gan šīs lietas apstākļos šai tiesai ir šāda iespēja, bet ar nosacījumu, ka tajā ir celta prasība piecpadsmit dienu termiņā, pēc kura beigām patērētājs šo prasību vairs nevar celt. Tomēr abos gadījumos galvenais jautājums ir par to, vai iespēja patērētājam celt prasību pēc būtības, saistībā ar kuru viņš var lūgt apturēt piespiedu izpildi, ņemot vērā šādas apturēšanas kārtību, var nodrošināt Direktīvā 93/13 paredzētās aizsardzības efektivitāti.
- 37 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka uz šādu apturēšanu attiecas Civilprocesa kodeksa 719. panta noteikumi. Šķiet, ka procesuālais konteksts šajā ziņā ir identisks tam, kas minēts 2022. gada 17. maija sprieduma *Impuls Leasing România* (C-725/19, EU:C:2022:396) 57. punktā, kurā Tiesa ir norādījusi, ka gadījumā, ja tiek celta atsevišķa prasība tiesā, kas izskata lietu pēc būtības, patērētājam, kurš lūdz apturēt piespiedu izpildes procedūru, ir pienākums iemaksāt drošības naudu, kuru aprēķina, pamatojoties uz prasības objekta vērtību. Civilprocesa kodeksa 719. panta saturs, kā tas atspoguļots apsvērumos, kurus Eiropas Komisija ir iesniegusi saistībā ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, var apstiprināt šo konstatējumu.
- 38 Tāpēc jānorāda, ka 2022. gada 17. maija sprieduma *Impuls Leasing România* (C-725/19, EU:C:2022:396) 58. punktā Tiesa ir atgādinājusi judikatūru, saskaņā ar kuru tiesāšanās izdevumi salīdzinājumā ar apstrīdētā parāda summu nedrīkst atturēt patērētāju vērsties tiesā, lai tiktu

pārbaudīts līguma noteikumu iespējamais negodīgums. Šī sprieduma 59. punktā tā konstatēja, ka ir ļoti ticams, ka parādniekam, kurš nav veicis maksājumu, nav nepieciešamo finanšu līdzekļu, lai sniegtu prasīto nodrošinājumu.

- 39 Līdz ar to ir jāuzskata, ka iespēja patērētājam celt prasību pēc būtības bez pienākuma ievērot termiņu, saistībā ar kuru viņš var lūgt apturēt piespiedu izpildes procedūru, sniedzot nodrošinājumu, nevar garantēt Direktīvā 93/13 paredzētās aizsardzības efektivitāti, ja šis nodrošinājums ir tāda apmēra, kas var atturēt patērētāju no šādas prasības celšanas vai uzturēšanas, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 40 Attiecībā uz pārējo iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka joprojām ir svarīga tā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 23. un 24. punktā minētā daļa, kas attiecas uz valsts tiesas nostāju gadījumā, ja tai nav iespējams sniegt Savienības tiesībām atbilstošu valsts tiesību interpretāciju.
- 41 Šajā ziņā jāatgādina – ja valsts tiesisko regulējumu nav iespējams interpretēt un piemērot atbilstoši Direktīvas 93/13 prasībām, valsts tiesām ir pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai līguma noteikumi, par kuriem ir vienojušās līgumslēdzējas puses, nav negodīgi, vajadzības gadījumā nepiemērojot nekādas šādu izvērtējumu kavējošas valsts tiesību normas vai judikatūru (spriedums, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 76. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 42 No tā izriet, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, ar ko izpildes tiesai – kurā pēc šajā tiesību normā noteiktā piecpadsmit dienu termiņa celti iebildumi pret tāda līguma piespiedu izpildi, kas noslēgts starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju un uzskatāms par izpildu dokumentu, – nav atļauts pēc savas ierosmes vai pēc patērētāja lūguma izvērtēt šī līguma noteikumu negodīgumu, lai gan šis patērētājs tostarp var celt prasību pēc būtības, kas tam ļauj lūgt tiesu, kurā celta šī prasība, veikt šādu pārbaudi un izdot rīkojumu par piespiedu izpildes apturēšanu līdz minētās prasības saskaņā ar citu valsts tiesību normu izskatīšanas iznākumam, ja šī izpildes apturēšana ir iespējama tikai tad, ja tiek sniegts nodrošinājums, kura apmērs var atturēt patērētāju no šādas prasības celšanas un uzturēšanas, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. Ja valsts tiesību aktus nav iespējams interpretēt un piemērot atbilstoši šīs direktīvas prasībām, valsts tiesai, kurā ir celti iebildumi pret šāda līguma piespiedu izpildi, ir pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai līguma noteikumi ir negodīgi, vajadzības gadījumā nepiemērojot visas tās valsts tiesību normas, kas nepieļauj šādu pārbaudi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, ar ko izpildes tiesai – kurā pēc šajā tiesību normā noteiktā piecpadsmit dienu termiņa celti iebildumi pret tāda līguma piespiedu izpildi, kas noslēgts starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju un uzskatāms par izpildu dokumentu, – nav atļauts pēc savas ierosmes vai pēc patērētāja lūguma izvērtēt šī līguma noteikumu negodīgumu, lai gan šis patērētājs tostarp var celt prasību pēc būtības, kas tam ļauj lūgt tiesu, kurā celta šī prasība, veikt šādu pārbaudi un izdot rikojumu par piespiedu izpildes apturēšanu līdz minētās prasības saskaņā ar citu valsts tiesību normu izskatīšanas iznākumam, ja šī izpildes apturēšana ir iespējama tikai tad, ja tiek sniegts nodrošinājums, kura apmērs var atturēt patērētāju no šādas prasības celšanas un uzturēšanas, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. Ja valsts tiesību aktus nav iespējams interpretēt un piemērot atbilstoši šīs direktīvas prasībām, valsts tiesai, kurā ir celti iebildumi pret šāda līguma piespiedu izpildi, ir pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai līguma noteikumi ir negodīgi, vajadzības gadījumā nepiemērojot visas tās valsts tiesību normas, kas nepieļauj šādu pārbaudi.

[Paraksti]